

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЯНА В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА	36
4. ПРИХОДИ	37
5. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	38
6. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	40
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	41
8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	42
9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	42
10. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	43
11. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	43
12. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	43
13. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	44
14. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	44
15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	45
16. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	46
17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	48
18. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	49
19. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	51
20. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	54
21. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	58
22. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ	59
23. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	59
24. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	61
25. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	64
26. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	66
27. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	68
28. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	69
29. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	72
30. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	72
31. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	74
32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	77
33. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	78
34. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	78
35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	79
36. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	80
37. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	80
38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	81
39. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	81
40. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	82
41. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	84
42. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	93
43. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	95
44. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	98

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Софарма АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение № 1/1991 г. на Софийски градски съд.

1.1. Собственост и управление

Софарма АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31.12.2013 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	25.45
Телекомплект Инвест АД	20.42
Ромфарм Компани ООД	14.11
Универсален пенсионен фонд Доверие АД	6.75
Софарма АД (обратно изкупени акции)	4.14
Други юридически лица	25.60
Физически лица	3.53

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове както следва:

Д.и.н Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

Към 31 декември 2013 г. средно-списъчният състав на персонала в дружеството е 1,793 работници и служители (2012 г.: 1,859).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на лекарствени субстанции и лекарствени форми;
- научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2011 – 2013 г. са представени в таблицата по – долу:

Показател	2011	2012	2013
БВП в млн. лева	75,308	78,089	78,115*
Реален растеж на БВП	1.80%	0.60%	0.9*
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	2.00%	2.80%	-0.90%
Инфлация в края на годината (ИПЦ)	2.80%	4.20%	-1.60%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.41	1.52	1.47
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.51	1.48	1.42
Основен лихвен процент в края на годината	0.22%	0.03%	0.02%
Безработица (в края на годината, АЗ)	10.40%	11.40%	11.80%

източник: БНБ

* данните за 2013 г. са предварителни

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО**2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет**

Индивидуалният финансов отчет на Софарма АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2013 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, са настъпили основно промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критириите за отчитане на следните отчетни обекти: компонентите на другия всеобхватен доход и задълженията към персонала при пенсиониране, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях и други отчетни обекти (*Приложение № 3, Приложение № 15 и Приложение № 31*).

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.07.2012 г. – приет от ЕК)*. Промяната въвежда изискване за представяне на компонентите на други всеобхватни доходи в отчета за всеобхватния доход в две отделни групи, в зависимост от това дали те в бъдеще биха могли последващо да се рекласифицират или не в текущата печалба или загуба, вкл. и техния данъчен ефект. Допълнително, променено е и наименованието на самия отчет за всеобхватния доход – отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Добавени са уточнения относно оповестяванията на сравнителна информация за предходни периоди и за включването на трети отчет за финансово състояние само при съществени ретроспективни

корекции. Ръководството е направило проучване и е определило, че тази промяна засяга единствено представянето на показателите за дейността на дружеството и няма ефект върху стойността на финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. То е направило необходимите промени, като е приело да запази наименованието на самия отчет за всеобхватния доход независимо от направената промяна, с която е въведено и друго ново наименование на този отчет;

- *МСС 19 (ревизиран - 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК).* Промените са свързани с пенсионните планове с дефинирани доходи и доходите при напускане. Фундаменталната промяна е отпадането на метода на „коридора” и въвеждането на правилото за признаване на всички последващи оценки (до сега наричани – актюерски печалби или загуби) на задълженията и справедливата стойност на активите на пенсионни планове с дефинирани доходи в момента на възникването им, през компонент на „друг всеобхватен доход”, както и ускореното признаване на разходите за минал стаж. По този начин, представяйки нетния пасив/(актив) на съответния пенсионен план в отчета за финансовото състояние, се постига представяне на цялата стойност на дефицита или излишъка по него. Също така сумата на лихвените разходи и очакваната възвръщаемост на активите по плана е заменена със сумата на нетната лихва, която се определя като се приложи дисконтовата норма към нетния пасив/(актив) по плана. Допълнително са разширени изискванията за оповестяванията, вкл. е въведено и изискване за оповестяване на чувствителен анализ относно променливите в актюерските предположения, заложи за изчислението на задължението. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на: разходи за персонала, други компоненти на собствения капитал и дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране. То е направило и необходимите преизчисления, рекласификации и оповестявания ретроспективно (*Приложение № 3, Приложение № 15 и Приложение № 31*);

- *МСФО 13 Измерване на справедлива стойност (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК).* Този стандарт се явява единен източник на методологически насоки относно измерването на справедливата стойност, прилагана за дадени отчетни обекти по силата на други МСФО и задължителните оповестявания по отношение на този процес. Стандартът съдържа прецизирано определение на понятието „справедлива стойност”, рамка от оценъчни подходи и техники за нейното измерване, вкл. йерархия на използваните входящи данни (Нива 1, 2 и 3), както и широки изисквания към оповестяванията относно процеса на измерването на справедливата стойност на съответните отчетни обекти по МСФО. Той покрива както финансовите инструменти, така и нефинансовите активи и пасиви, за които МСФО изискват или разрешават прилагането на справедлива стойност и/или изискват оповестяване на тяхната справедлива стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и разширяването на оповестяванията относно справедливите стойности на следните активи и пасиви и операциите с тях, а именно: имоти, машини и оборудване (*Приложение № 16*), инвестиционни имоти (*Приложение № 18*) и инвестиции на разположение и за продажба (*Приложение № 20*). МСФО 13 изисква перспективно приложение и ограничени оповестявания при определени случаи. Поради това дружеството е направило необходимите нови оповестявания само за 2013 г. без да допълва сравнителната информация за 2012 г. с такива оповестявания по МСФО 13 (*Приложение № 16, Приложение № 18 и Приложение № 20*);

• *Подобрения в МСФО Цикъл 2009-2011 г. (м.май 2012) - подобрения в МСС 1, 16, 32, 34, МСФО 1, (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) разходи по заеми за отговарящи на условията активи, за които датата на започване на капитализация е преди датата на преминаване по МСФО (МСФО 1); б) разяснения по изискванията за представяне на доброволна допълнителна сравнителна информация (МСС 1) и на трети отчет за финансовото състояние при ретроспективно преизчисление и рекласификация; в) разяснения по класификацията и третирането на резервните части и специалното запасно оборудване като ИМО (МСС 16); г) отчитането на данъчния ефект от разпределения към притежателите на инструменти на собствения капитал е според изискванията на МСС 12 (МСС 32); и д) междинно отчитане на сегментна информация на общите активи за постигане на последователност с МСФО 8 (МСС 34).

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и транзакции:

• *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).* Промяната е свързана с изричното пояснение, че оценката на отсрочените данъци (активи или пасиви), свързани с определен актив, следва да се направи през призмата на намеренията на съответното предприятие как ще възстановява инвестираните средства в балансовата стойност на този актив – чрез продажба или през продължаваща употреба. Конкретни правила са дадени в случаите на нетекущи активи, преоценени по реда на МСС16, но най-вече за инвестиционните имоти, оценявани по справедлива стойност по МСС40, вкл. придобити по реда на бизнес-комбинации – т.е. приема се презумпцията, че те ще се възстановяват през продажба за целите на определяне на отсрочените данъци;

• *МСФО 7(променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).* Тези промени са свързани с разширяването на оповестяванията за всички финансови инструменти, които се представят нетно (компенсират) в съответствие с МСС 32 (пара. 42), както и на правата за такова нетиране съгласно съответните в сила споразумения;

• *КРМСФО 20 Разходи за откривка във фаза „Производство” на открита мина – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1.01.2013 г. – прието от ЕК).* Това разяснение разглежда счетоводното третиране на разходите по отстраняване на отпадъчни материали (инертна маса) при надземни миннодобивни дейности в открита мина по време на фаза „Производство” с цел да се получи подобряване на достъпа до залежите от рудни изкопаеми за оперативно производство в бъдещи периоди. Разяснението дава насоки за третирането на тези разходи като определен тип актив (нематериален или материален запас), както и неговата първоначална и последваща оценка.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2013 г., няколко нови стандарти и разяснения,

както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- *МСС 27 (изменен 2011 г.) Самостоятелни финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.).* Стандартът е преиздаден с променено наименование, като частта от него, която е съдържала рамката относно съдържанието, критериите и технологията на изготвяне на консолидираните финансови отчети, е изцяло обособена в нов стандарт – МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. По този начин в стандарта основно са останали правилата за отчитане и оценяване на инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия на ниво самостоятелни отчети на инвеститори в качеството им на дружества-майки, инвеститори със значително влияние и контролиращи съдружници в съвместни предприятия, както и специфичните за този тип отчети оповестявания;

- *МСС 28 (изменен 2011 г.) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.).* Стандартът е с променено наименование и обхват и включва рамката за отчитане по метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети както на инвестициите в асоциираните, така и в съвместните предприятия, които досега са били под обхвата на МСС 31 Съвместни предприятия, а от 01.01.2013 г. в съответствие с новия МСФО 11;

- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви.* Тези промени са свързани с уточнение относно приложението на правилата за нетиране на финансови инструменти. Основно те са в четири насоки: а) изясняване на значението на разбирането за „текущо законосъобразно приложимо право за нетиране“; б) приложението за едновременна реализация и споразумение за уреждане; в) нетиране на суми предоставени като гаранция; г) мярката за прилагането на изискванията за нетиране;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК).* Промяната е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- *МСФО 9 Финансови инструменти (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти и крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт предвижда три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Методология на определяне на обезценката; и фаза 3 Счетоводно отчитане на хеджирането. Понастоящем МСФО 9 е издаван на три пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г. и през м.ноември 2013 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви - с първите издания той подменя тези

части на МСС39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до евентуални промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Фаза 2 Методология на определяне на обезценката - тя е на ниво ревизиран проект за обсъждане, в който се предлага приложение на модела на „очаквана загуба”, съгласно който всички очаквани загуби се признават през целия живот на един амортизируем финансов инструмент, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Фаза 3 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава 6 към МСФО 9, издадена през м.ноември 2013 г., чрез която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Тази опция е валидна и за предприятия прилагачи МСС39. С промените на МСФО9 от м.ноември 2013 г. се отлага отново и датата на влизане;

- *МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) –* относно прилагането на стандарта за първи път. Този стандарт заменя в значителната му част стария МСС 27 (Консолидирани и индивидуални финансови отчети) и ПКР Разяснение 12 (Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят подобрени принципите и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети, когато едно предприятие контролира едно или повече други предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол”, съдържащо три компонента, определя контролът като единствена база за консолидация и дава по-подробни правила и насоки за оценяване на наличието на отношения на контрол. Стандартът установява и основните задължителни правила по технологията на изготвянето на консолидирани финансови отчети;

- *МСФО 11 Съвместни споразумения (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.) Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) –* относно прилагането на стандарта за първи път. Този стандарт заменя МСС 31 Дялове в съвместни предприятия, вкл. и ПКР 13 Съвместно контролирани предприятия – непарични

вноски от контролиращите съдружници. Той въвежда само два типа съвместни споразумения – съвместни дейности и съвместни дружества, като установеният критерий за класификация не е правната форма, а същността на правата и задълженията на всяка страна в конкретното споразумение, т.е. дали са права върху активите и пасивите, респ. разходите и приходите от съвместното споразумение /съвместна дейност/, или са права върху нетните активи от съвместното споразумение /съвместно дружество/. Стандартът премахва опцията за прилагане на метода на пропорционална консолидация и налага ползването на метода на собствения капитал при консолидация на съвместно контролирани дружества;

- *МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път.* Този стандарт въвежда нова рамка от изисквания към обхвата на оповестяванията в консолидираните финансови отчети относно участията на отчитащото се предприятие в други дружества и предприятия, които са дъщерни, асоциирани съвместни, или неконсолидирани структурни предприятия, вкл. към съдържанието на информацията, за да се осигури възможност да разумна преценка на ефектите и рисковете от тези участия;

- *МСС 36 (променен) Обезценка на активи (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно оповестявания за възстановимата стойност на нефинансови активи.* Тази промяна е свързана с необходимостта от лимитиране на определени оповестявания относно възстановимата стойност по реда на МСС36 във връзка с изискванията на МСФО 13, при прилагането на методики за изчисление възстановима стойност на нефинансови активи по справедлива стойност без разходи за продажба;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно)придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение в третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО9, МСС39 и МСС37); в) изискване за оповестяване на критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д) уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24);

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) право на дружество преминаващо по МСФО за първи път да прилага стандарти, които все още не са влезли в сила, ако самите стандарти позволяват по-ранно прилагане (МСФО 1); б) уточнение за неприложение на МСФО 3 за отчитане на формиране на съвместни споразумения във финансовите отчети на самите съвместни споразумения; в) разяснение относно обхвата на договорите, които са в обхвата на изключението за група финансови активи и пасиви с нетиращи позиции спрямо пазарен и кредитен риск (МСФО 13); г) уточнение при третирането на една сделка, която отговаря едновременно на критериите и на МСФО 3 и се отнася за инвестиционни имоти съгласно МСС 40, че следва да има поотделно приложение на двата стандарта независимо един от друг (МСС 40).

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2013 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *КРМСФО 21 Задължения за данъци и такси (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – не е приет от ЕК) – относно налози от страна на правителството.* Това разяснение дава насоки относно критериите за признаване на задължения за държавни такси, данъци, и други подобни суми, наложени от страна на държавата във връзка със закони и регулации;

- *МСС 19 (ревизиран - 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж или ефект в последващите оценки на нетния пасив(актив) по плана в зависимост от това дали вноските са обвързани със стажа или не;

- *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно прехвърлянето на деривативи и запазването на възможността за прилагане на счетоводното отчитане на хеджирането).* Тази промяна е свързана с промени в някои отделни законодателства, в които се вмения на субекти, използващи деривативни инструменти нетъргувани на борса, да ги прехвърлят към централизиран орган (клирингова организация/агенция), за да запазят възможността за използване на хеджирне за финансово - счетоводни цели.

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени на база преоценена респ. справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.29, Приложение № 16, Приложение № 18 и Приложение № 20.

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран финансов отчет за 2013 г. в съответствие с МСФО в сила за 2013 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 30.04.2014 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2013 г. са направени ретроспективни преизчисления и рекласификации в сравнителната информация за 2012 г. по отношение на следните обекти: дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране; други компоненти на всеобхватния доход (последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи) и натрупани печалби и загуби (резерв „неразпределена печалба“). Основанието за тези преизчисления и рекласификации е ревизирият МСС19 (*Приложение № 3*). Ръководството е преценило съществеността на промените и е приело, че не е необходимо изготвянето и представянето на трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния период – 01.01.2012 г. Допълнително, ръководството не е приело промяната в МСС 1, доколкото не е задължителна смяната на наименованието на отчета за всеобхватния доход – новото наименование е отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

През 2013 г. дружеството е приело за приложение и новия МСФО13. Съгласно насоките за преминаване на стандарта то е представило изискваната информация само за текущата 2013 г. без да е направило допълнения в сравнителната информация за 2012 г.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.5. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Приходите от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”. В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба и/или от инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики от преоценка на заеми в чуждестранна валута.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степеня, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред "други доходи/(загуби) от дейността".

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба и/или от инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дискантирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- транспортни средства – 7-17 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия

и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.8. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, дружеството променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност (Приложение 2.28). Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.11. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 19).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие).

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията – (финансовия актив) (Приложение № 2.23).

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (Приложение № 2.28.) със съдействието на независим лецизиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през преходни периоди има

формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.13. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет. Избраната от дружеството база за разпределението им по продукти е пряк труд, формиран въз основа на трудови норми.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.14. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.23).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.15. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да събере вземането си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (Приложение № 2.23).

2.16. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца (Приложение № 2.23).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред "платени данъци", а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- блокираните парични средства над 3 месеца не са третираны като парични средства и еквиваленти.

2.17. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.23).

2.18. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение № 2.23).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.19. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.20. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в

определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.21. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на дружеството и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и

осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2012 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.22. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв *“фонд Резерв”*, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента *“неразпределена печалба”*.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка; и

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани в групата “имоти, за използване в собствена дейност”, и тяхната справедлива стойност на датата, на която те се трансферират в групата на “инвестиционни имоти”.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента „ натрупани печалби”, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента ”неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от дружеството и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

2.23. Финансови инструменти

2.23.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котираат на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им

е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние (Приложения № 2.14, № 2.15 и № 2.16). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (Приложение № 2.29).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (Приложение № 2.12).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (Приложение 2.12).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.23.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.17, Приложение № 2.18 и Приложение № 2.20).

2.24. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2013 г. е 10 % (2012 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2013 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2014 г., която е в размер на 10%.

2.25. Правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.26. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява

броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.27. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на лекарствени форми – таблетни форми, ампулни форми и други форми.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукцията; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси; г) за пасивите - задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво дружество”. Тези суми по принцип включват: други

доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.28. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а. на повтаряща се база – финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирувани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирувани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирувани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3 .

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В дружеството се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Дружеството използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор, изпълнителния директор и Съвета на директорите на дружеството.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на дружеството специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирало съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.29. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база средно претеглени за месец отработени човекочасове за три последователни отчетни периоди (години) по видове производства и за всеки цех поотделно.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2013 г. е отчетена обезценка на материалните запаси в размер на 1,136 х.лв. (2012 г.: 619 х.лв.) (Приложение № 6 и Приложение № 9).

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 31).

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата “имоти, машини и съоръжения” сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него в собствената му дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (Приложение № 9).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока

несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (зalog, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

За 2013 г. признатите обезценки на вземанията (нетно от възстановените) са в размер на 1,653 х.лв. (2012 г.: 1,373 х.лв.).

Активи по отсрочени данъци

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,332 х.лв. (31.12.2012 г.: 1,332 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на временната разлика, върху която не е признат данъчен актив е 13,316 х.лв. (31.12.2012 г.: 13,316 х.лв.).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2013 г. (Приложение № 40).

3. ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЯНА В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Ръководството е направило оценка на ефектите от промените в МСС 19 (променен) (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК). Извършени са необходимите преизчисления в отчета за финансовото състояние към 01.01.2012 г. и към 31.12.2012 г., както и в отчета за всеобхватния доход за периода 01.01-31.12.2012 г.

а) в отчета за финансовото състояние към 01.01.2012 г.:

Ефектите от промяната в счетоводната политика са в резултат на допълнително призната актюерска печалба върху задължението към персонала за дългосрочни доходи и са както следва:

	<i>оригинално отчетено</i>	<i>промяна в счетоводната политика</i>	<i>Преизчислено</i>
	<i>01.01.2012</i>		<i>01.01.2012</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Неразпределена печалба	40,791	29	40,820
Задължения към персонала при пенсиониране	1,269	(29)	1,240

б) в отчета за финансовото състояние към 31.12.2012 г.:

Ефектите от промяната в счетоводната политика са в резултат на допълнително призната актюерска загуба върху задължението към персонала за дългосрочни доходи и са както следва:

	<i>оригинално отчетено</i>	<i>промяна в счетоводната политика</i>	<i>преизчислено</i>
	<i>31.12.2012</i>		<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Неразпределена печалба	41,168	(108)	41,060
Задължения към персонала при пенсиониране	1,371	108	1,479

в) в отчета за всеобхватния доход за 2012 г.:

Ефектите от промяна в счетоводната политика в резултат на допълнително призната актюерска загуба върху задължението към персонала за дългосрочни доходи са както следва::

	<i>оригинално отчетено</i>	<i>промяна в счетоводната политика</i>	<i>преизчислено</i>
	<i>2012</i>		<i>2012</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Друг всеобхватен доход Компоненти, които няма да бъдат реклафицирани в печалбата или загубата Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	-	(137)	(137)

Ефектът от промяна в счетоводната политика в компонента на другия всеобхватен доход - Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи за 2013 г. е призната актюерска загуба върху задължението в размер на 80 х.лв.

4. ПРИХОДИ

Основните приходи от продажби на готова продукция на дружеството включват:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Износ	153,066	150,942
Вътрешен пазар	62,988	59,349
Общо	216,054	210,291

<i>Продажби по продукти – износ</i>	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	116,128	117,554
Ампулни форми	16,606	13,513
Сиропни форми	11,514	10,934
Унгвенти	5,968	5,961
Лиофилни продукти	2,165	2,341
Супозитории	437	402
Капки	248	197
Инфузионни разтвори	-	40
Общо	153,066	150,942

<i>Продажби по продукти – вътрешен пазар</i>	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	35,134	36,005
Ампулни форми	18,079	16,596
Лиофилни продукти	4,206	3,126
Сиропни форми	1,629	1,195
Унгвенти	1,591	1,328
Капки	649	390
Супозитории	390	345
Други	1,310	364
Общо	62,988	59,349

Разпределението по географски региони на приходите от продажби е както следва:

	2013 BGN '000	Относителен дял	2012 BGN '000	Относителен дял
Европа	130,332	60%	131,147	62%
България	62,988	29%	59,349	28%
Други страни	22,734	11%	19,795	9%
Общо	216,054	100%	210,291	100%

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	2013 BGN '000	% от приходите	2012 BGN '000	% от приходите
Клиент 1	63,237	29%	69,868	33%
Клиент 2	61,491	28%	58,815	28%
Клиент 3	44,966	21%	38,231	18%

5. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи и загуби от дейността на дружеството включват:

	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Приходи от продажба на материали	16,801	17,205
Отчетна стойност на продадени материали	(16,629)	(16,875)
Печалба от продажба на материали	172	330
Приходи от продажби на дълготрайни активи	254	285
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	(303)	(542)
Загуба от продажба на дълготрайни активи	(49)	(257)
Приходи от продажба на стоки	1,545	1,616
Отчетна стойност на продадени стоки	(871)	(1,015)
Печалба от продажба на стоки	674	601
Приходи от предоставяне на услуги	2,814	2,637
Приходи по договори за финансиране	75	15
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(538)	(333)
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност	(200)	(216)
Постъпления от неустойки	-	705
Приходи от продажби на право на строеж	-	416
Други доходи	131	245
Общо	3,079	4,143

Приходите от продажба на материали са основно от продажба на субстанции и опаковъчни материали – алуминиево фолио, флакони, туби и др.

Приходите от стоки включват:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Хранителни продукти	815	816
Стоки със техническо предназначение	483	458
Хранителни добавки	139	128
Козметични стоки	108	214
Общо	1,545	1,616

Отчетната стойност на продадените стоки е както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Хранителни продукти	675	672
Козметични стоки	96	192
Хранителни добавки	67	83
Стоки с техническо предназначение	33	68
Общо	871	1,015

Приходите от услуги включват:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Наеми	1,726	1,631
Социална дейност	416	407
Услуги по изработка	177	138
Гама облъчване	119	126
Услуги по лабораторни анализи	110	73
Регулаторни услуги	110	58
Организиране на транспорт	46	21
Други	110	183
Общо	2,814	2,637

6. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни материали	40,118	44,212
Резервни части и лабораторни и технически материали	5,290	5,542
Електроенергия	3,496	2,750
Топлоенергия	3,235	3,560
Горива и смазочни материали	1,254	1,366
Вода	733	770
Работно облекло	593	707
Обезценка на материали (Приложение № 10)	203	73
Брак и липси на материали	10	22
Общо	54,932	59,002

Разходите за основни материали включват:

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Субстанции	22,581	25,052
Опаковъчни материали	6,599	7,471
Алуминиево и ПВЦ фолио, флакони, туби	4,737	5,290
Течни и твърди химикали	3,071	3,375
Ампули	2,360	2,593
Билки	770	431
Общо	40,118	44,212

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Изработка на медикаменти	25,337	30,702
Консултантски услуги	9,522	5,909
Реклама	7,559	9,695
Наеми	2,454	2,175
Транспорт	2,264	2,025
Логистични услуги (вътрешен пазар)	1,528	1,887
Поддръжка на сгради и оборудване	1,433	2,212
Охрана	904	855
Държавни и регулаторни такси	809	811
Услуги по граждански договори	775	1,077
Услуги по регистрации на медикаменти	747	944
Абонаментни такси	721	758
Местни данъци и такси	667	693
Медицинско обслужване	659	501
Данъци върху разходите	534	523
Застраховки	475	574
Логистични услуги (износ)	379	396
Унищожаване на лекарства	356	205
Съобщения и комуникации	351	525
Ремонт и поддръжка на автомобили	313	392
Преводи на документация	303	601
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	281	331
Комисионни възнаграждения	169	271
Лицензионни възнаграждения и такси	149	321
Куриерски услуги	140	163
Клинични изпитвания	105	276
Други разходи	725	888
	59,659	65,710

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА*Разходите за персонала включват:*

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи възнаграждения	23,925	25,368
Вноски по социалното осигуряване	4,267	5,122
Социални придобивки и плащания	2,179	2,268
Тантиеми	1,105	1,224
Начислени суми за неизползвани отпуски	514	546
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	82	90
Начислени суми за задължения към персонала при пенсиониране (Приложение № 31)	256	241
Общо	32,328	34,859

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА*Другите разходи включват:*

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Представителни мероприятия	2,560	2,154
Начислени обезценки на вземания, нетно (Приложение № 10)	1,646	798
Начислени обезценки на готова продукция и незавършено производство (Приложение № 10)	933	546
Други данъци и плащания към бюджета	776	186
Командировки	696	938
Брак на готова продукция и незавършено производство	437	159
Дарения	311	246
Отписани вземания	155	-
Обучение	106	83
Начислени обезценки по предоставени търговски заеми, нетно (Приложение № 10)	7	575
Други	432	534
Общо	8,059	6,219

10. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на текущите активи включват:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на вземания	2,309	828
Възстановена обезценка на вземания	(663)	(30)
Нетно изменение на обезценките по вземания	<u>1,646</u>	<u>798</u>
Обезценка на готова продукция	835	541
Обезценка на материали	203	73
Обезценка на незавършено производство	98	5
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	7	575
Възстановена обезценка на предоставени търговски заеми	<u>-</u>	<u>-</u>
Нетно изменение на обезценките по предоставени търговски заеми	<u>7</u>	<u>575</u>
Общо	<u>2,789</u>	<u>1,992</u>

11. ОБЕЗЦЕНКА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Обезценките на нетекущите активи включват:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на дълготрайни материални активи	193	-
Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества	<u>-</u>	<u>975</u>
	<u>193</u>	<u>975</u>

12. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2013	2012
	BGN'000	BGN'000
Приходи от дялово участие	5,889	6,108
Приходи от лихви по предоставени заеми	3,989	5,034
Приходи от ликвидационни дялове в дъщерни дружества	109	-
Нетна печалба от курсови разлики по заеми	-	451
Печалба от апорт на дълготрайни активи в дъщерно дружество	-	120
Нетна печалба от операции с ценни книжа	-	41
Приходи от лихви по депозити	<u>-</u>	<u>3</u>
Общо	<u>9,987</u>	<u>11,757</u>

13. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ*Финансовите разходи включват:*

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	6,746	469
Разходи за лихви по получени заеми	5,676	5,472
Нетна загуба от операции с ценни книжа	4,510	-
Банкови такси по заеми и гаранции	289	246
Нетна загуба от курсови разлики по заеми	68	-
Разходи за лихви по финансов лизинг	49	264
Общо	17,338	6,451

14. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	42,766	42,373
Преоценъчен резерв, включен като увеличение в ГДД	(263)	(423)
Данъчна печалба за годината	42,503	41,950
Текущ разход за данък върху печалбата за годината - 10% (2012 г. :10 %)	4,250	4,195
Разход за данък от минали периоди	39	76
<i>Отсрочени данъци върху печалбата от:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	73	(9)
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	4,362	4,262

Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат

<i>Счетоводна печалба за годината</i>	38,023	45,147
Данък върху печалбата – 10% (2012 г.: 10%)	3,802	4,515

От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:

увеличения – 16,487 х.лв. (2012 г.: 2,077 х.лв.)	1,649	208
намаления – 9,414 х.лв. (2012 г.: 5,520 х.лв.)	(941)	(552)
признати отсрочени данъци възникнали в предходни периоди	(187)	15
Разход за данък от минали периоди	39	76
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	4,362	4,262

Данъчните ефекти, свързани с другите компоненти от всеобхватния доход са както следва:

	2013 BGN'000			2012 BGN'000		
	Стойност преди данък	Икономия от / (Разход за) данък	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Икономия от / (Разход за) данък	Стойност нетно от данък
Компоненти, които нама да бъдат реклафицирани в печалбата или загубата (Загуби)/печалби по преоценки на имоти, машини и оборудване	(353)	35	(318)	18	(2)	16
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(80)	-	(80)	(108)	-	(108)
Компоненти, които могат да бъдат реклафицирани в печалбата или загубата Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	470	-	470	512	-	512
Общо друг всеобхватен доход за годината	37	35	72	422	(2)	420

15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Компоненти, които нама да бъдат реклафицирани в печалбата или загубата (Загуби)/печалби по преоценки на имоти, машини и оборудване	(353)	18
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(80)	(137)
	(433)	(119)
Компоненти, които могат да бъдат реклафицирани в печалбата или загубата Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба: <i>Печалби възникнали през годината</i>	470	512
<i>Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година</i>	-	-
	470	512
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	35	(2)
Общ всеобхватен доход за годината	72	391

16. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	69,913	68,373	88,057	81,892	23,276	17,813	78,617	32,892	259,863	200,970
Придобити	2,637	1,976	1,196	1,201	910	1,533	19,558	57,034	24,301	61,744
Трансфер към имоти, машини и оборудване	43,758	341	51,856	5,815	1,510	4,825	(97,124)	(10,981)	-	-
Трансфер към инвестиционни имоти	-	(236)	-	(171)	-	(12)	-	-	-	(419)
Обезценка	(277)	-	(74)	-	(2)	-	-	-	(353)	-
Отписани	(165)	(541)	(925)	(680)	(1,921)	(883)	(68)	(328)	(3,079)	(2,432)
Салдо на 31 декември	115,866	69,913	140,110	88,057	23,773	23,276	983	78,617	280,732	259,863
Надрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	6,654	4,957	54,557	50,500	11,791	10,465	-	-	73,002	65,922
Начислена амортизация за годината	2,418	1,714	6,158	4,618	2,449	2,058	-	-	11,025	8,390
Отписана амортизация	(8)	(17)	(854)	(561)	(784)	(732)	-	-	(1,646)	(1,310)
Обезценка	181	-	12	-	-	-	-	-	193	-
Салдо на 31 декември	9,245	6,654	59,873	54,557	13,456	11,791	-	-	82,574	73,002
Балансова стойност на 31 декември	106,621	63,259	80,237	33,500	10,317	11,485	983	78,617	198,158	186,861
Балансова стойност на 1 януари	63,259	63,416	33,500	31,392	11,485	7,348	78,617	32,892	186,861	135,048

Към 31.12.2013 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: земи на стойност 30,865 х.лв. (31.12.2012 г.: 28,489 х.лв.) и сгради с балансова стойност 75,756 х.лв. (31.12.2012 г.: 34,770 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември включват:

- разходи по изграждане на нови производствени сгради – 36 х.лв. (31.12.2012 г.: 56,221 х.лв.);
- доставка на оборудване в размер на 734 х.лв. (31.12.2012 г.: 19,987 х.лв.);
- предоставени аванси – няма (31.12.2012 г.: 1,750 х.лв.);
- реконструкция на сгради – 210 х.лв. (31.12.2012 г.: 650 х.лв.);
- други - 3 х.лв. (31.12.2012 г.: 9 х.лв.).

Към 31.12.2013 г. в балансовата стойност на машини, съоръжения и оборудване са включени машини и оборудване за ново таблетно производство на стойност 7,410 х.лв., закупени по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. (31.12.2012 г.: разходи по доставка на оборудване в размер на 7,559 х.лв.) (Приложение № 33).

В стойността на другите активи към 31.12.2013 г. са включени и биологични активи - насаждения от жълта акция в размер на 119 х.лв. (31.12.2012 г.: 123 х.лв.).

Оперативен лизинг

Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2013 г. в размер на 7,277 х.лв. (31.12.2012 г.: 7,811 х. лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.12.2013 г. в размер на 45 х.лв. (31.12.2012 г.: 42 х.лв.).

Финансов лизинг

Към 31.12.2013 г. активи с балансова стойност 221 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2012 г.: 1,141 х. лв.).

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- Машини, съоръжения и оборудване – 24,585 х.лв. (31.12.2012 г.: 21,224 х.лв.);
- Транспортни средства – 907 х.лв. (31.12.2012 г.: 905 х.лв.);
- Стопански инвентар – 4,481 х.лв. (31.12.2012 г.: 3,905 х.лв.).

Към 31.12.2013 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 12,311 х.лв. и 64,410 х.лв. (31.12.2012 г.: съответно 12,311 х.лв. и 25,070 х.лв.) (Приложение № 29 и Приложение № 34);
- Залози на съоръжения - няма (31.12.2012 г.: 581 х.лв.) (Приложение № 29 и Приложение № 34);
- Залози на оборудване – 35,967 х.лв.(31.12.2012 г.: 24,228 х.лв.) (Приложение № 29 и Приложение № 34).

През 2013 г. са капитализирани към цената на придобиване разходи за лихви и такси свързани с активи, отговарящи на условията за капитализация в размер на 1,091 х.лв. (2012 г.: 1,570 х. лв.).

Преоценка на имоти, машини и оборудване по справедлива стойност

Към 31.12.2011 г. е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи със съдействието на независими лицензирани оценители. В резултат на този преглед е направена последната преоценка на имотите, машините и оборудването, резултатите от която са счетоводно отчетени.

При тази преоценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход” чрез „Метод на пазарните аналози” - за земята и сградите, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е на лице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод;
- „Подход базиран на вещната стойност активите” чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност” - за специализираните сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност при актуални доставни цени, и при хипотеза за тяхното

обичайно използване в технологично - обвързан производствено-стопански процес /вкл. срок/ и като са отчетени: физическо износване, функционално и икономическо обезценяване.

От направената преценка тогава е признат преоценъчен резерв в размер на 2,706 х.лв. нетно от обезценка.

Към 31.12.2013 г. ръководството на дружеството отново е направило анализ на ценовите промени за ключовите му активи и е определило, че не са налице условия и основание за извършване на нова преценка на активите преди изтичане на приетия обичаен период. (Приложение № 2.7).

17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Права върху интелектуална собственост		Програмни продукти		В процес на придобиване		Общо	
	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Отчетна стойност								
Салдо на 1 януари	1,941	1,140	2,277	2,082	2,105	1,786	6,323	5,008
Придобити	13	99	11	92	460	1,125	484	1,316
Отписани	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	(1)
Трансфер	376	702	1,836	104	(2,212)	(806)	-	-
Салдо на 31 декември	2,329	1,941	4,124	2,277	353	2,105	6,806	6,323
Натрупана амортизация								
Салдо на 1 януари	820	508	1,530	1,114	-	-	2,350	1,622
Начислена амортизация за годината	367	312	429	417	-	-	796	729
Отписана амортизация	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	(1)
Салдо на 31 декември	1,186	820	1,959	1,530	-	-	3,145	2,350
Балансова стойност на 31 декември	1,143	1,121	2,165	747	353	2,105	3,661	3,973
Балансова стойност на 1 януари	1,121	632	747	968	2,105	1,786	3,973	3,386

Правата върху интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност. Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 декември включват:

- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 353 х.лв. (31.12.2012 г.: 426 х.лв.);
- разходи за внедряване на софтуерен продукт – няма (31.12.2012 г.: 1,679 х.лв.);
- други – 3 х.лв (31.12.2012 г.: няма).

18. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	19,391	19,170
Придобити	3,265	-
Капитализирани разходи	99	-
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата	(200)	(216)
Трансфер от имоти, машини и съоръжения	-	419
Нетна печалба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата	-	18
Салдо на 31 декември	22,555	19,391

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем на дъщерни дружества и трети лица. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
Складови помещения	18,622	18,810
Офиси	2,329	-
Производствени сгради	1,170	144
Социални обекти	434	437
Общо	22,555	19,391

Към 31.12.2013 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти както следва:

- ипотека на складово помещение – 7,988 х.лв.(31.12.2012 г.: 7,988 х.лв.) (Приложение № 34);
- залози на прилежащо оборудване – 7,592 х.лв.(31.12.2012 г.: 7,726 х.лв.) (Приложение № 34).

*Оценки по справедлива стойност**Йерархия на справедливите стойности*

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване.

Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на Ниво 2:

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствени сгради</i>	<i>Социални обекти</i>	<i>Общо</i>
Начално салдо на 1 януари	18,810	-	144	437	19,391
Покупки и капитализирани разходи	-	2,332	1,032	-	3,364
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата-нереализирана (Приложение № 5)	(188)	(3)	(6)	(3)	(200)
Крайно салдо на 31 декември	18,622	2,329	1,170	434	22,555

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти Ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи (Ниво 2)	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Складови помещения	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвръщаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
	<i>б. Разходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна - амортизирана възстановима стойност (като помощна оценка)	Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози на машини и съоръжения
Офиси Производствени сгради Социални обекти	<i>Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвръщаемост б. Срок на реализация на наемни сделки

19. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

		31.12.2013	Участие	31.12.2012	Участие
		BGN '000	%	BGN '000	%
Софарма Трейдинг АД	България	30,126	75.92	32,148	81.01
Унифарм АД	България	19,448	49.99	19,449	49.99
Бриз ООД	Латвия	9,172	53.14	6,262	51.00
Българска роза Севтополис АД	България	8,729	49.99	8,729	49.99
Биофарм Инженеринг АД	България	8,384	97.15	8,384	97.15
Витамина АД	Украйна	6,187	99.56	6,187	99.56
Иванчич и синове	Сърбия	5,739	51.00	5,739	51.00
Момина крепост АД	България	2,701	52.97	2,547	49.94
Фармалогистика АД	България	1,911	76.54	1,911	76.54
Софарма Билдингс АДСИЦ	България	643	42.89	639	42.64
Електронкомерс ЕООД	България	384	100.00	384	100.00
Софарма Варшава ЕООД	Полша	323	100.00	323	100.00
Софарма Украйна	Украйна	230	100.00	230	100.00
		93,977		92,932	
Платено неригистрирано увеличение на капитал	Латвия	7,230		-	
		101,207		92,932	

Към 31.12.2013 г. инвестициите в дъщерните дружества Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, Екстаб Корпорейшън, САЩ и Софарма, САЩ са напълно обезценени (31.12.2012 г.: напълно обезценени са Софарма Здравит АД - в ликвидация, Полша, Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, Екстаб Корпорейшън, САЩ и Софарма, САЩ).

Софарма АД притежава пряко или косвено контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Фармалогистика АД - предмет на дейност: вторична опаковка и отдаване под наем на недвижими имоти. Дата на придобиване – 15.08.2002 г.
- Българска роза Севтополис АД - предмет на дейност: производство на лекарствени форми. Дата на придобиване – 22.04.2004 г.
- Електронкомерс ЕООД - предмет на дейност: търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника, битова електроника и електротехника. Дата на придобиване – 09.08.2005 г.
- Софарма Поланд ООД - в ликвидация- предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 16.10.2003 г. Дружеството е в процедура на ликвидация.
- Софарма САЩ – търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дата на придобиване – 25.04.1997 г.
- Софарма – Трейдинг АД - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства.

Дата на придобиване – 08.06.2006 г.

- Биофарм Инженеринг АД - предмет на дейност: производство и търговия с инфузионни разтвори. Дата на придобиване – 10.03.2006 г.
- Софарма Здравит АД - предмет на дейност: изследователска и развойна дейност в областта на медицинските науки и фармацията, търговия на едро с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 27.09.2007 г. На 25.02.2013 г е приключена процедурата по ликвидация на Софарма Здравит АД, Полша и дружеството е заличено от Националния съдебен регистър на Полша.
- Витамин А АД – предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 18.01.2008 г.
- Иванчич и синове ООД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.04.2008 г.
- Софарма Билдингс АДСИЦ - предмет на дейност: инвестиране на парични средства набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им. Дата на придобиване – 04.08.2008 г.
- Момина крепост АД – предмет на дейност: разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина. Дата на придобиване 01.01.2008 г.
- Бриз ООД - предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.11.2009 г.
- Екстаб Корпорация - предмет на дейност: управление на финансови активи и портфейлни инвестиции. Дата на придобиване 05.08.2009 г.
- Унифарм АД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване 27.10.2010 г.
- Софарма Варшава ЕООД - предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 23.11.2010 г.
- Софарма Украйна ЕООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 07.08.2012 г.
- Ростбалканфарм АД - предмет на дейност: производство и търговия с лекарствени средства. Дата на придобиване – 27.07.2001 г. Акциите на дружеството са продадени на 10.04.2012 г.

Акциите на Българска роза Севтополис АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2013 г. е 1.66 лв. на акция (м. декември 2012 г.: 1.28 лв.), а доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2013 г. е 2.00 лв. (2012 г.: 1.91 лв.).

Акциите на Софарма Трейдинг АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2013 г. е 3.13 лв. на акция (м. декември 2012 г.: 1.73 лв.).
Доходът на една акция на база нетни активи за 2013 г. е 1.80 лв. (2012 г.: 1.79 лв.).

Акциите на Момина крепост АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2013 г. е 2.91 лв. на акция (м. декември 2012 г.: 2.89 лв.).

Доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2013 г. е 2.99 лв. (2012 г.: 2.93 лв.).

Акциите на Софарма Билдингс АДСИЦ са търгувани на фондовата борса в ограничени обеми и през м. декември 2013 г. няма сделки (м. декември 2012 г.: 2.97 лв).

Доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2013 г. е 2.26 лв. (2012 г.: 2.27 лв.).

Акциите на Унифарм АД се търгуват на фондовата борса като средномесечната цена на реализирани сделки за м. декември 2013 г. е 2.78 лв. на акция (м. декември 2012 г.: 5.00 лв.).

Доходът на една акция на база счетоводни нетни активи за 2013 г. е 2.80 лв.(2012 г.: 2.70 лв).

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

	<i>Инвестиции в дъщерни дружества</i>	
	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Цена на придобиване		
Салдо на 1 януари	106,248	100,803
Придобити допълнителни участия	3,070	5,573
Продадени участия без загуба на контрол	(2,025)	(124)
Освобождаване от дъщерно дружество	-	(4)
Салдо на 31 декември	107,293	106,248
Начислена обезценка		
Салдо на 1 януари	13,316	12,341
Начислена обезценка	-	975
Салдо на 31 декември	13,316	13,316
Балансова стойност на 31 декември	93,977	92,932
Балансова стойност на 1 януари	92,932	88,462

През 2013 г. няма новопридобити дъщерни дружества (2012 г.: новопридобито дъщерно дружество е Софарма Украйна ЕООД).

На 29.10.2012 г. между Софарма АД и Българска роза Севтополис АД е бил подписан договор за преобразуване чрез вливане на Българска роза Севтополис АД в Софарма АД. Комисията за финансов надзор Комисията не е одобрила през 2013 г. този договор.

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители. Като база за прогнозите на паричните потоци преди данъци са използвани финансовите бюджети, разработени от съответните дружества, покриващи три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието им, вкл. прогнози за основни икономически показатели на

национално ниво и на ниво ЕС/Балканите. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност са:

- норма на растеж – от 0 % до 29 %;
- ръст в следпрогнозния период при изчисление на терминална стойност - 1.5 до 2%;
- лихвен процент /цена на дълга/ - от 3.7 % до 10.3 %;
- дисконтова норма (на база WACC) – от 7.6 % до 27.7 %.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

При четири инвестиции в дъщерни дружества са признати съществени репутации при придобиването им. При тези инвестиции анализът на разумно възможните промени в ключовите предположения, използвани за изчисляването на стойността в употреба, показва че балансовата стойност на съответната инвестиция би била по-висока от възстановимата стойност: а. при промяна (увеличение) на дисконтовата норма в диапазон: 0.5% до 5.2%; и б. промяна на следпрогнозния ръст (намаление) – от 0.5 до 0.7%.

В резултат на направените изчисления през 2013 г. не е установена необходимост за признаване на обезценка на определени инвестиции в дъщерни предприятия (2012 г.: 975 х.лв.) (Приложение № 11).

20. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	31.12.2013	Участие	31.12.2012	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Доверие Обединен Холдинг АД	1,532	9.90	14,966	18.70
Медика АД	2,539	10.21	2,574	10.20
Олайнфарм АД – Латвия	1,313	0.77	1,078	0.77
Лавена АД	982	8.37	230	4.88
Хидроизомат АД	270	10.02	372	9.33
Елана Агрокредит АД	101	1.95	-	-
Софарма имоти АД	75	0.20	210	0.63
Тодоров АД	39	4.5	32	4.97
Екобулпак АД	7	1.48	7	1.48
Уникредит Булбанк АД	3	0.001	3	0.001
Вратица АД	1	0.21	-	-
Общо	6,862		19,472	

Всички горепосочени дружества с изключение на Олайнфарм АД, Латвия са със седалище и дейност в България.

Справедливата цена на акция към 31 декември е както следва:

	31.12.2013			31.12.2012		
	брой акции	справедлива цена на акция BGN	Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние BGN	брой акции	справедлива цена на акция BGN	Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние BGN
Доверие Обединен Холдинг АД	1,855,552	0,83	1,532	3,502,830	4,27	14,966
Медика АД	1,027,561	2,47	2,539	1,026,969	2,51	2,574
Олайнфарм АД – Латвия	108,500	12,10	1,313	108,500	9,94	1,078
Лавена АД	22,322	44,01	982	9,769	23,53	230
Хидроизомат АД	299 499	0,90	270	278,977	1,33	372
Елана Агрокредит АД	100,000	1,01	101	-	-	-
Софарма имоти АД	30,656	2,46	75	81,370	2,58	210
Тодоров АД	152,919	0,25	39	169,069	0,19	32
Вратица АД	780	0,77	1	-	-	-
Марицатекс АД	58,201	0,00	-	29,062	0,00	-
			6,852			19,462

Инвестициите в Екобулпак АД и Уникредит Булбанк АД са оценени и представени по цена на придобиване.

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на дружеството, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

Участия (акции) на разположение и за продажба	Справедлива стойност	(Ниво 1)	(Ниво 2)	(Ниво 3)
	31.12.2013 BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Доверие Обединен Холдинг АД	1,532	-	-	1,532
Медика АД	2,539	-	-	2,539
Олайнфарм АД – Латвия	1,313	1,313	-	-
Лавена АД	982	-	982	-
Хидроизомат АД	270	-	270	-
Елана Агрокредит АД	101	101	-	-
Софарма имоти АД	75	-	75	-
Тодоров АД	39	39	-	-
Вратица АД	1	1	-	-
Марицатекс АД	-	-	-	-
Общо	6,852	1,454	1,327	4,071

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>(Ниво 3)</i>
	<i>31.12.2012</i>			
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Доверие Обединен Холдинг АД	14,966	-	-	14,966
Медика АД	2,574	-	-	2,574
Олайнфарм АД – Латвия	1,078	1,078	-	-
Лавена АД	230	-	230	-
Хидроизомат АД	372	-	372	-
Софарма имоти АД	210	-	210	-
Тодоров АД	32	-	32	-
Марицатекс АД	-	-	-	-
Общо	19,462	1,078	844	17,540

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>(Ниво 3)</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2012 година	703	783	15,290	16,776
Покупки	-	268	49	317
Емисии	-	271	2,081	2,352
Продажби	-	(10)	(10)	(20)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови приходи - Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	-	1	(7)	(6)
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (Приложение № 13)	-	(469)	-	(469)
Нереализирана печалба, включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 15)	375	-	137	512
Салдо към 31 декември 2012 година	1,078	844	17,540	19,462
Покупки	110	674	8	792
Емисии	-	174	-	174
Продажби	(9)	(232)	(1,380)	(1,621)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови разходи - Нетна загуба от операции с ценни книжа</i>	1	(13)	(5,666)	(5,678)
Прехвърляния към ниво 1	-	(29)	-	(29)
Прехвърляния от ниво 2	29	-	-	29
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (Приложение № 13)	-	(316)	(6,431)	(6,747)
Нереализирана печалба, включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 15)	245	225	-	470
Салдо към 31 декември 2013 година	1,454	1,327	4,071	6,852

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу показва техниките за оценяване към 31.12.2013 г., използвани при оценките по справедлива стойност на ниво 2 и ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Подходи и техники за оценяване</i>	<i>Значими ненаблюдаеми входящи данни</i>
Ниво 2	<i>Подход на пазарните сравнения:</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители	-
Ниво 3	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на дисконтираните парични потоци	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите * следпрогнозен ръст на нарастване на приходите * прогнозен годишен темп на ръст в разходите * дисконтова норма (на база WACC)
	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители (помощна оценка)	-

Количествена информация за оценките по справедлива стойност (Ниво 3)

Таблицата по-долу представя количествена информация относно оценките по справедлива стойност, при които са използвани значими ненаблюдаеми входящи данни (Ниво 3):

<i>Техника на оценяване</i>	<i>Ненаблюдаеми входящи данни</i>	<i>Диапазон средно претеглена величина</i>	<i>Взаимовръзка между значимите ненаблюдаеми входящи данни и оценяването по справедлива стойност – чувствителност спрямо ключовите предположения</i>
<i>Дисконтирани парични потоци</i>			Приблизително оценената справедлива стойност би се увеличила (намалила), ако:
	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите	* 0 % - 3 % (средно претеглен 1.5 %)	* прогнозният годишен темп на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
	* следпрогнозен ръст на нарастване на приходите	* 2 % (средно претеглен 2 %)	* следпрогнозният ръст на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
	* прогнозен годишен темп на ръст в разходите	* 0 % (средно претеглен 0 %)	* прогнозният годишен темп на ръст на разходите е по-нисък (по-висок);
	* дисконтова норма (на база WACC)	* 8.5%-11.30% (средно претеглен 9.9 %)	* дисконтовата норма е по-ниска (по-висока).

Анализ на чувствителността

Анализът на чувствителността на справедливата стойност на участия (акции) на разположение и за продажба Ниво 3 по отношение на значимите ненаблюдаеми входящи данни, се основава на разумно възможните промени (увеличение или намаление) с 0.5 % на всеки отделен от посочените показатели:

- а. прогнозния годишен темп на нарастване на приходите*
- б. следпрогнозния ръст на нарастване на приходите*
- в. прогнозния годишен темп на ръст в разходите*
- г. дисконтовата норма (на база WACC)*

като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от промяна на значимите ненаблюдаеми входящи данни Ниво 3 върху: *а) справедливата стойност* на оценяваните активи (Ниво 3), *б) текущата печалба за годината* и *в) собствения капитал - компонент Резерв по финансови активи на разположение и за продажба към 31.12.2013 г.* са представени в таблицата по-долу:

<i>Значими ненаблюдаеми входящи данни</i>	<i>Справедлива стойност на участието (акции) на разположение и за продажба (Ниво 3)</i>		<i>Текуща печалба за годината</i>		<i>Собствен капитал - компонент Резерв по финансови активи на разположение и за продажба</i>	
	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
<i>Ефект в BGN'000</i>						
31 декември 2013 година						
Прогнозен годишен темп на нарастване на приходите	182	(221)	48	(88)	134	(133)
Следпрогнозен ръст на нарастване на приходите	315	(277)	168	(151)	147	(126)
Прогнозен годишен темп на ръст в разходите	(934)	938	(912)	916	(22)	22
Дисконтова норма (на база WACC)	(409)	364	(272)	219	(137)	145

21. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Към 31 декември дългосрочните вземания от свързани предприятия включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Предоставени дългосрочни заеми	25,214	748
Вземане по дългосрочно предоставен депозит по наем	435	435
Общо	25,649	1,183

Дългосрочните заеми са предоставени на дружества свързани чрез ключов управленски персонал.

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.12.2013		31.12.2012	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000				<i>в т.ч.</i>		<i>в т.ч.</i>
					<i>лихва</i>		<i>лихва</i>
<i>евро</i>	10,637	01.12.2015	5.00%	22,554	1,750	-	-
<i>евро</i>	1,278	01.12.2015	5.00%	2,660	160	-	-
<i>лева</i>	1,100	31.12.2014	8.08%	-	-	748	25
				25,214	1,910	748	25

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са необезпечени.

Вземанието по дългосрочно предоставен депозит е по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

22. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на дружеството представляват предоставен заем на трето лице с падеж 02.08.2016 г. и договорен годишен лихвен процент в размер на 8.08 % на обща стойност към 31.12.2013 г.: 17 х.лв. (31.12.2012 г.: два предоставени заеми на трети лица на обща стойност 922 х.лв. с падежи 01.07.2014 г. и 02.08.2016 г. и договорен годишен лихвен процент в размер на 7.00 % и 8.08 %).

23. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на дружеството включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Материали	28,045	24,800
Готова продукция	16,606	22,973
Незавършено производство	2,835	3,162
Полуфабрикат	2,392	3,182
Стоки	205	365
Общо	50,083	54,482

Материалите по видове са както следва:

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
Основни материали	26,698	22,068
Материали в процес на доставка	455	1 903
Технически материали	325	259
Спомагателни материали	296	317
Резервни части	57	90
Други	214	163
Общо	28,045	24,800

Основните материали по видове са както следва:

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
Субстанции	18,837	14,333
Флакони, туби и ампули	3,215	3,588
Химикали	1,693	1,636
Опаковъчни материали	1,427	1,015
ПВС и алуминиево фолио	942	1,085
Билки	584	411
Общо	26,698	22,068

Наличната продукция към 31 декември включва:

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
Таблетни форми	9,670	14,890
Ампулни форми	3,435	5,394
Сиропи	1,130	1,158
Други	2,371	1,531
Общо	16,606	22,973

Към 31.12.2013 г. върху налични материални запаси на дружеството в размер на 25,106 х.лв. има учредени залози като обезпечение по получени банкови заеми (31.12.2012 г.: 40,955 х.лв.) (Приложение № 34 и № 40).

24. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дъщерни предприятия	78,319	110,584
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(178)</i>	<i>(76)</i>
	<u>78,141</u>	<u>110,508</u>
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	17,732	37,166
<i>Вземания от дружества под общ индиректен контрол</i>	<i>7,477</i>	<i>14,052</i>
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>-</i>	<i>(2,783)</i>
	<u>7,477</u>	<u>11,269</u>
Вземания от дружества-основни акционери	-	8,170
Общо	<u>103,350</u>	<u>167,113</u>

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби на продукцията и материали	69,135	105,160
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(171)</i>	<i>(501)</i>
	<u>68,964</u>	<u>104,659</u>
Предоставени търговски заеми	34,393	64,812
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(7)</i>	<i>(2,358)</i>
	<u>34,386</u>	<u>62,454</u>
Общо	<u>103,350</u>	<u>167,113</u>

Вземанията по продажби са безлихвени и от тях 29,469 х.лв. са левови (31.12.2012 г.: 65,180 х.лв.), в евро – 39,466 х.лв. (31.12.2012 г.: 39,479 х.лв.) и в гривни 29 х.лв. (31.12.2012 г.: няма)

Най-съществени по размер са вземанията от дъщерно дружество с предмет на дейност търговия на лекарствени средства с размер към 31.12.2013 г. – 31,466 х.лв. или 45,60 % от всички вземания по продажби на продукцията и материали на свързани лица (31.12.2012 г.: 64,524 х.лв. – 61,65 %).

Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията от 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции) до 90 дни.

Дружеството е определило период до 270 дни общо, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби – свързани лица, като това е съобразено със спецификата на крайните потребители - болници, здравна каса и други. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
до 30 дни	23,320	14,956
от 31 до 90 дни	20,469	20,045
от 91 до 180 дни	10,089	18,024
от 181 до 240 дни	1,446	-
Общо	55,324	53,025

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
от 31 до 90 дни	2,433	3,784
от 91 до 180 дни	8,717	15,258
от 181 дни до 365 дни	2,490	30,864
от 1 г. до 2 г.	-	1,390
Общо	13,640	51,296

Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерни дружества, които са в процес на изпълнение на цели на групата по разширяване на пазарния ѝ дял на територията, на която те функционират. Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „дружество” и на ниво ”група” и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2013</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2012</i> <i>BGN '000</i>
над 1 г.	171	839
Обезценка	(171)	(501)
	-	338

Движението на коректива за обезценка, свързан с вземанията по продажби на продукцията и материали от свързани лица е както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Салдо в началото на годината	<u>501</u>	<u>987</u>
Отчетена обезценка	95	133
Възстановена обезценка	(225)	-
Отписани суми като несъбираеми	(200)	(53)
Отписана обезценка при продажба на дъщерни дружества	-	(566)
Салдо в края на годината	<u><u>171</u></u>	<u><u>501</u></u>

Предоставените заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	17,726	37,156
Дъщерни дружества	9,190	6,408
<i>Обезценка</i>	(7)	-
	<u>9,183</u>	<u>6,408</u>
Дружества под общ индиректен контрол	7,477	13,078
<i>Обезценка</i>	-	(2,358)
	7,477	10,720
Дружества основни акционери	-	8,170
Общо	<u><u>34,386</u></u>	<u><u>62,454</u></u>

Движението на коректива за обезценка, свързан с предоставените заеми на свързани лица е както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Салдо в началото на годината	<u>2,358</u>	<u>1,783</u>
Отчетена обезценка	7	575
Отписани суми като несъбираеми	(2,358)	-
Салдо в края на годината	<u><u>7</u></u>	<u><u>2,358</u></u>

Условията, при които са предоставени заемите на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	Лихвен %	31.12.2013		31.12.2012	
				BGN'000	BGN'000 в т.ч. лихва	BGN'000	BGN'000 в т.ч. лихва
<i>на дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>							
евро	10,455	31.12.2014	4.50%	11,346	16	12,257	62
лева	27,050	31.12.2014	8.08%	5,662	14	9,230	-
лева	1,300	31.12.2014	8.08%	551	50	510	9
лева	190	31.12.2014	8.08%	167	-	227	37
лева	18,478	31.12.2013	8.30%	-	-	14,932	324
<i>на дружестваосновни акционери</i>							
евро	4,035	31.12.2013	4.80%	-	-	8,170	278
<i>на дружества под общ индиректен контрол</i>							
евро	7,661	31.12.2014	4.50%	7,477	-	10,010	-
лева	1,375	31.12.2013	8.08%	-	-	710	-
<i>на дъщерни дружества</i>							
евро	2,770	20.01.2014	6.10%	6,381	963	6,062	645
лева	2,000	30.10.2014	8.08%	2,026	26	-	-
щ.дол	205	31.12.2014	3.50%	303	13	167	4
лева	600	31.12.2014	7.00%	402	2	101	-
щ.дол	25	31.12.2014	3.50%	39	4	40	2
щ.дол	20	31.12.2014	3.50%	32	3	32	3
евро	3	07.11.2013	13.00%	-	-	6	-
				34,386	1,091	62,454	1,364

Към 31.12.2013 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 16,229 х.лв. (31.12.2012 г.: 10,500 х.лв) (Приложение № 34 и № 40).

25. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Вземания от клиенти	21,652	21,240
Обезценка на несъбираеми вземания	(580)	(583)
	<u>21,072</u>	<u>20,657</u>
Предоставени аванси	1,083	1,882
Общо	<u>22,155</u>	<u>22,539</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях – 324 х.лв. са левови (31.12.2012 г.: 1,020 х.лв.), в евро – 19,090 х.лв. (31.12.2012 г.: 17,389 х.лв.), в полски злоти – 1,484 х.лв. (31.12.2012 г.: 2,248 х.лв) и в щатски долари – 174 х.лв. (31.12.2012 г.: няма).

Три основни контрагента на дружеството формират около 72.69 % от вземанията от клиенти (за 2012 г. – 70.53 %).

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 180 дни, освен в случаите когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти..

Дружеството е определило обичаен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира индивидуалната експозиция на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Към 31.12.2013 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху търговски вземания в размер на 21,072 х.лв. (31.12.2012 г.: 20,657 х.лв.) (Приложение № 34).

Възрастовата структура на непаядежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	2,084	3,188
от 31 до 90 дни	14,333	11,666
от 91 до 180 дни	106	495
от 181 до 365 дни	2,628	-
Общо	19,151	15,349

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
от 31 до 90 дни	567	4,536
от 91 до 180 дни	1,272	391
от 181 дни до 365 дни	82	381
Общо	1,921	5,308

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Над 1 г.	580	583
Обезценка	(580)	(583)
	-	-

Движението на коректива за обезценка е както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Салдо в началото на годината	<u>583</u>	<u>39</u>
Отчетена обезценка	378	35
Възстановена обезценка	(27)	(29)
Отписани суми като несъбираеми	(354)	(28)
Придобити обезценки при продажба на дъщерни дружества	-	566
Салдо в края на годината	<u>580</u>	<u>583</u>

Предоставените аванси на доставчици към 31 декември са за покупка на:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Суровини и материали	843	1 775
Услуги	<u>240</u>	<u>107</u>
Общо	<u>1,083</u>	<u>1,882</u>

Предоставените аванси са текущи. От тях в лева са 583 х.лв. (31.12.2012 г.: 1,415 х.лв.), в щатски долари – 323 х.лв. (31.12.2012 г.: 259 х.лв.), в евро - 163 х.лв. (31.12.2012 г.: 208 х.лв.), и в други валути – 14 х.лв. (31.12.2012 г.: няма).

26. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Данъци за възстановяване	4,165	6,958
Предплатени разходи	1,331	1,036
Предоставени заеми на трети лица	881	447
Предоставени средства на инвестиционен посредник	327	652
Вземания по предоставени депозити като гаранции	258	302
Съдебни и присъдени вземания	2,211	2,640
Обезценка на съдебни вземания	<u>(2,211)</u>	<u>(799)</u>
	-	1,841
Други	<u>279</u>	<u>324</u>
Общо	<u>7,241</u>	<u>11,560</u>

Другите вземания към 31.12.2013 г. в размер на 279 х.лв. (31.12.2012 г.: 324 х.лв.) , включват основно 253 х.лв. (178 х. щ.д.) (31.12.2012 г.: 269 х.лв. (178 х. щ.д.) предоставени парични средства на Върховен касационен съд като обезпечение по съдебно дело (Приложение № 40).

Данъците за възстановяване включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Акциз	3,819	3,554
ДДС	304	2,002
Корпоративен данък	42	1,300
Данъци при източника	-	102
Общо	4,165	6,958

Предплатените разходи включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Реклама	541	138
Застраховки	415	425
Абонаменти	249	357
Наеми	49	55
Лицензионни и патентни такси	35	23
Ваучери	20	3
Други	22	35
Общо	1,331	1,036

Условията при които са предоставени заеми на трети лица са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.12.2013		31.12.2012	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000				в т.ч. лихва		в т.ч. лихва
лева	483	31.12.2014	7.00%	503	20	300	2
лева	1,800	01.07.2014	6.80%	336	-	-	-
лева	31	31.12.2014	6.00%	35	4	33	2
лева	350	31.12.2014	6.80%	7	-	6	-
лева	100	31.12.2013	8.08%	-	-	108	8
				881	24	447	12

Предоставени депозити като гаранции включват:

	31.12.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Гаранции по договори за строителство	110	110
Гаранции по договори за доставка на горива	86	86
Гаранции за доставка на съобщителни услуги	34	33
Гаранции за доставка на медикаменти	16	26
Други	12	47
Общо	258	302

27. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	31.12.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	7,604	2,518
Парични средства в каса	67	77
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	7,671	2,595
Блокирани парични средства по съдебен иск	527	-
Парични средства и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	8,198	2,595

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 749 х.лв. (31.12.2012 г.: 211 х.лв.), в евро – 5,720 х.лв. (31.12.2012 г.: 1,328 х. лв.) и в щатски долари – 1,135 х.лв.(31.12.2012 г.: 979 х.лв.).

Постигнатият усреднен лихвен процент е от 0,01 % до 0,06 % (31.12.2012 г.: от 0,10 % до 0,11%).

Паричните средства в каса са основно в лева.

По разплащателните сметки във валута има активен обезпечителен заповед по съдебно дело в размер на 527 х.лв (372 х.щат.дол) (31.12.2012 г: няма) (Приложение № 40).

28. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2013 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 132,000 х.лв., разпределени в 132,000,000 акции с номинална стойност един лев за акция.

Акциите са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

<i>Издадени и напълно платени обикновени акции</i>	<i>Акции брой</i>	<i>Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2012 година	129,431,391	121, 964
Обратно изкупени собствени акции	(917,622)	(2,109)
Разход по обратно изкупени собствени акции	-	(11)
Салдо на 31 декември 2012 година	128, 513, 769	119, 844
Обратно изкупени собствени акции	(1,975,445)	(5,923)
Продадени обратно изкупени собствени акции	1,000	3
Разход по обратно изкупени собствени акции	-	(29)
Салдо на 31 декември 2013 година	126,539,324	113,895

Обратно изкупените собствени акции към 31.12.2013 г. са 5,460,676 броя на стойност 18,105 х.лв. (31.12.2012 г.: 3,486,231 броя в размер на 12,156 х.лв.). През текущата година са закупени 1,975,445 броя акции (2012 г.: 917,622 броя акции) и са продадени 1,000 броя акции (2012 г.: няма) чрез инвестиционен посредник.

Към 31.12.2013 г. дружеството има **акции държани от негови дъщерни** дружества както следва:

- от Софарма Трейдинг АД – 23,500 броя (31.12.2012 г.: 146,388 броя).
- от Унифарм АД – 191,166 броя (31.12.2012 г.: 221,166 броя).

Резервите на дружеството са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Законови резерви	30,051	25,934
Преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	23,392	25,093
Ревърв по финансови активи на разположение и за продажба	984	514
Допълнителни резерви	166,508	138,387
Общо	220,935	189,928

Законовите резерви в размер на 30,051 х.лв. (31.12.2012 г.: 25,934 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Движението на законовите резерви е както следва:

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>25,934</u>	<u>21,855</u>
Разпределение на печалбата	<u>4,117</u>	<u>4,079</u>
Салдо на 31 декември	<u><u>30,051</u></u>	<u><u>25,934</u></u>

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 23,392 х.лв. (31.12.2012 г.: 25,093 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването и техните справедливи стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Движението на преоценъчния резерв на имоти, машини и оборудване е както следва:

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>25,093</u>	<u>25,360</u>
Увеличение от преоценки на имоти, машини и оборудване при трансфер в инвестиционен имот	-	18
Обезценка на имоти, машини и оборудване	(353)	-
Начислен отсрочен данък, свързан с обезценка/(преоценки)	35	(2)
Трансфер към неразпределена печалба	<u>(1,383)</u>	<u>(283)</u>
Салдо на 31 декември	<u><u>23,392</u></u>	<u><u>25,093</u></u>

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба към 31.12.2013 г. е в размер на 984 х.лв. (31.12.2012 г.: 514 х.лв.) и е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба по справедлива стойност.

Движението на резерва по финансови активи на разположение и за продажба е както следва:

	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>514</u>	<u>2</u>
Нетен доход от преоценки на финансови активи на разположение и за продажба	470	513
Кумулативна загуба от преоценки, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба на финансови активи на разположение и за продажба	<u>-</u>	<u>(1)</u>
Салдо на 31 декември	<u><u>984</u></u>	<u><u>514</u></u>

Допълнителните резерви в размер на 166,508 х.лв. (31.12.2012 г.: 138,387 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за изплащане на дивидент, за увеличение на основния капитал, както и за покриване на загуби.

Движението на допълнителните резерви е както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	138,387	110,696
Разпределена печалба през годината	28,121	27,691
Салдо на 31 декември	166,508	138,387

Към 31 декември *неразпределената печалба* в размер на 34,856 х.лв. (31.12.2012 г.: 41,060 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 762 х.лв. (31.12.2012 г.: 682 х.лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи във връзка с промяната в МСС 19 *Пенсионни и други доходи на наети лица*.

Движението на *неразпределената печалба* е както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	41,060	40,820
Разпределение на печалбата за резерви	(32,238)	(31,770)
Плащане на дивиденти	(8,930)	(9,021)
Актюерски загуби от последващи оценки	(80)	(137)
Трансфер от преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	1,383	283
Нетна печалба за годината	33,661	40,885
Салдо на 31 декември	34,856	41,060

Основен доход на акция

	31.12.2013	31.12.2012
Средно претеглен брой акции	127,422,985	128,924,868
Нетна печалба за годината (BGN '000)	33,661	40,885
Основен доход на акция (BGN)	0.26	0.32

29. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума на заема	Падеж	31.12.2013		Общо	31.12.2012		Общо
			Дългосрочна част	Краткосрочна част		Дългосрочна част	Краткосрочна част	
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	48,723	3,822	52,545	51,779	5,888	57,667

Полученият инвестиционен заем в евро е договорен при лихвен процент определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2.8 пункта, (2012 г.: три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2.8 пункта).

В полза на банката-кредитор за обезпечение на посочения заем са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти – 47,690 х.лв. (31.12.2012 г. – 6,222 х.лв.) (Приложение № 16);
- Особени залози на:
 - машини, съоръжения и оборудване – 29,960 х.лв. (31.12.2012 г. – 13,700 х.лв.) (Приложение № 16);

30. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	31.12.2013	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	50,858	5,086	51,475	5,148
в т.ч. Преоценъчен резерв	22,341	2,234	24,232	2,423
Общо пасиви по отсрочени данъци	50,858	5,086	51,475	5,148
Вземания	(2,860)	(286)	(4,112)	(411)
Задължения към персонала	(3,945)	(395)	(3,708)	(371)
Нематериални активи	(3,048)	(305)	(3,144)	(314)
Материални запаси	(1,484)	(149)	(1,285)	(129)
Инвестиционни имоти	(1,189)	(119)	(989)	(99)
Начислени задължения	(53)	(5)	(78)	(8)
Биологични активи	(12)	(1)	(14)	(1)
Общо активи по отсрочени данъци	(12,591)	(1,260)	(13,330)	(1,333)
Нетни пасиви по отсрочени данъци върху печалбата	38,267	3,826	38,145	3,815

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 1,332 х.лв. (31.12.2012 г.: 1,332 х.лв.) свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества в общ размер на 13,316 х.лв. (31.12.2012 г.: 13,316 х.лв.).

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2013 г е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2013</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2013</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(5,148)	-	35	27	(5,086)
Вземания	411	(125)	-	-	286
Задължения към персонала	371	24	-	-	395
Нематериални активи	314	(9)	-	-	305
Материални запаси	129	20	-	-	149
Инвестиционни имоти	99	20	-	-	119
Начислени задължения	8	(3)	-	-	5
Биологични активи	1	-	-	-	1
Общо	(3,815)	(73)	35	27	(3,826)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2012 г е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2012</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(5,279)	89	-	42	(5,148)
Вземания	655	(244)	-	-	411
Задължения към персонала	256	115	-	-	371
Нематериални активи	253	61	-	-	314
Материални запаси	162	(33)	-	-	129
Инвестиционни имоти	79	22	(2)	-	99
Начислени задължения	9	(1)	-	-	8
Биологични активи	1	-	-	-	1
Общо	(3,864)	9	(2)	42	(3,815)

31. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 31 декември включват:

	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониран	1,710	1,479
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	145	-
	<u>1,855</u>	<u>1,479</u>

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.21).

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	<u>1,479</u>	<u>1,240</u>
Разход за текущ стаж за годината	185	165
Разходи за лихви за годината	72	76
Плащания през годината	(106)	(139)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	80	137
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	58	110
<i>Актюерски загуби от промени в демографските предположения</i>	2	-
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	20	27
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	<u>1,710</u>	<u>1,479</u>

Начислените суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Разход за текущ стаж	184	165
Разход за лихви	72	76
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 8)	256	241
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:		
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	53	110
<i>Актюерски загуби от промени в демографски предположения</i>	1	-
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	26	27
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 15)	80	137
Общо	336	378

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2013 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 4 % (2012 г.: 4,5 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2012 г.: 5 %);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2010 г. - 2012 г. (2012 г: 2009 г. - 2011 г.);
- темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2012 г.: между 0 и 16 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за

евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и

- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на:

а. ръста на заплатите

б. дисконтовата норма

в. текучеството

върху сумата на отчетените разходи за текущ стаж и лихви за 2013 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на отчетените разходи за 2013 г. от промяна на основните предположения:

	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	23	(20)
Изменение на дисконтовата норма	(5)	5
Изменение на текучеството	(22)	21

Ефекти върху размера на отчетеното задължение към 31.12.2013 г. от промяна на основните предположения:

	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	131	(115)
Изменение на дисконтовата норма	(115)	133
Изменение на текучеството	(124)	121

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 7.4 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

<i>Прогнозни плащания</i>	<i>Пенсиониране по възраст и стаж</i>	<i>Пенсиониране по болест</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Плащания през 2014 г</i>	393	7	400
<i>Плащания през 2015 г</i>	90	7	97
<i>Плащания през 2016 г</i>	158	7	165
<i>Плащания през 2017 г</i>	211	7	218
<i>Плащания през 2018 г</i>	164	7	171
	1,016	35	1,051

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2013 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 145 х.лв. (31.12.2012 г.: няма), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. (до 2016 г.).

32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в отчета за финансовото състояние към 31 декември задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2013 BGN '000</i>	<i>31.12.2012 BGN '000</i>
До една година	56	270
Над една година	49	682
Общо	105	952

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2013 BGN '000</i>	<i>31.12.2012 BGN '000</i>
До една година	69	511
Над една година	54	1,194
	123	1,705
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(18)	(753)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	105	952

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в отчета за финансовото състояние като “други текущи задължения” (Приложение № 39).

33. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Дългосрочното правителствено финансиране в размер на 3,534 х.лв.(31.12.2012 г.: няма) е по сключен договор за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. във връзка с придобиване на машини и оборудване за ново таблетно производство (Приложение № 16).

Краткосрочната част от финансирането в размер на 178 х.лв.(31.12.2012 г.: няма) ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (Приложение № 39).

34. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>'000</i>		<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Банкови заеми (овърдрафти)				
евро	20,000	31.05.2014	38,522	39,091
лева	10,000	30.06.2014	10,002	10,003
лева	5,000	31.05.2014	9,806	9,785
евро	12,500	17.02.2014	8,472	24,384
лева	5,000	31.05.2014	5,072	-
щ.д.	4,000	01.05.2013	-	5,936
евро	1,968	01.05.2013	-	3,632
евро	3,000	28.09.2013	-	2,858
			71,874	95,689
Удължени кредитни линии				
лева	18,000	30.08.2014	13,041	15,028
лева	15,000	31.01.2014	7,335	19,772
евро	5,000	31.08.2014	6,628	9,772
евро	3,000	25.08.2013	-	5,863
евро	2,500	20.11.2013	-	4,851
евро	2,500	31.08.2013	-	1,803
			27,004	57,089
Общо			98,878	152,778

Получените банкови заеми в евро са договорени при лихвен процент, определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 3.2 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 3.25 пункта, а за тези в лева – три месечен SOFIBOR плюс 2.1 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 2 пункта, едноседмичен SOFIBOR плюс 3 пункта и двуседмичен SOFIBOR плюс 3.25 пункта. (2012 г.: шест месечен EURIBOR плюс надбавка до 3 пункта, три месечен EURIBOR плюс надбавка до 3.85 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 3 пункта, за тези в щатски долари – три

месечен LIBOR плюс надбавка до 3.85 пункта, а за тези в лева – едномесечен SOFIBOR плюс 3.75 пункта). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти – 37,019 х.лв. (31.12.2012 г.: 39,147 х.лв.) (Приложение № 16);
- Особени залози на:
 - машини и оборудване – 13,599 х.лв. (31.12.2012 г. : 18,835) (Приложение № 16);
 - материални запаси – 35,525 х.лв. (31.12.2012 г. – 38,372 х.лв.) (Приложение № 23);
 - вземания от свързани предприятия – 16,229 х.лв. (31.12.2012 г. – 10,500 х.лв.) (Приложение № 24);
 - търговски вземания – 22,763 х.лв. (31.12.2012 г. : 32,562 х.лв.) (Приложение № 25).

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Задължения към дъщерни предприятия	4,717	3,753
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	2,304	-
Задължения към дружества под общ индиректен контрол	793	12
Задължения към дружества-основни акционери	22	17
Общо	7,836	3,782

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Доставка на услуги	6,099	3,738
Доставка на дълготрайни активи	1,585	-
Задължения за доставка на материални запаси	152	44
Общо	7,836	3,782

Търговските задължения към свързани предприятия са текущи и не са обезпечени допълнително от дружеството. Левовите задължения са в размер на 7,550 х.лв. (31.12.2012 г.: 3,426 х.лв.), в полски злоти – 264 х.лв. (31.12.2012 г.: 308 х.лв.) и в евро – 22 х.лв. (31.12.2012 г.: 48 х.лв.).

36. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	4,568	6,860
Получени аванси	405	230
Общо	4,973	7,090
	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици от чужбина	2,871	5,350
Задължения към доставчици от страната	1,697	1,510
Общо	4,568	6,860

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Валутните задължения са в размер на 2,871 х.лв. (31.12.2012 г: 5,350 х.лв.). От тях в евро са 2,507 х.лв. (31.12.2012 г: 4,303 х.лв.), в щат.долари – 285 х.лв. (31.12.2012 г: 1,030 х.лв.), в полски злоти – 53 х.лв. (31.12.2012 г.: няма) и в други валути – 26 х.лв (31.12.2012 г: 17 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения (Приложение № 21 и Приложение № 26) на задължения към доставчици по търговски сделки в размер на 693 х.лв. (31.12.2012 г.: 735 х.лв.).

37. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Корпоративен данък	709	-
Данъци при източника	341	3
Данъци върху доходите на физическите лица	193	205
Общо	1,243	208

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 30.09.2013 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

38. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	3,037	3,117
<i>Тантиеми, дължими до 12 м.</i>	1,537	1,627
<i>текущи задължения</i>	805	813
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	695	677
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	699	567
<i>текущи задължения</i>	591	458
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	108	109
Общо	3,736	3,684

39. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
Задължение за дивиденди	279	251
Присъдени суми по съдебни дела	253	281
Удръжки от работните заплати	189	190
Правителствени финансираня, краткосрочна част(Приложение № 33)	178	-
Задължение по финансов лизинг (Приложение № 32)	56	270
Други	20	14
Общо	975	1,006

40. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

През 2012 г.с решение от 23.10.2012 г. на Арбитражния съд в Париж искът на Софарма АД срещу клиент по повод неплатени доставки за получени стоки в размер на 1,034 х. евро (2,022 х. лв.) е удовлетворен.

През 2013 г. Арбитражния съд в Париж дава право на Софарма да предяви допълнителен иск, както следва:

- за компенсация на загуба на бизнес, претърпяна в резултат от увреждане на имиджа на дружеството в размер на 1,240 х.евро (2,425 х. лв.).
- за компенсация на съдебни и други разноски в размер на 75 х. щат.дол. (106 х. лв.) и 153 х.евро (298 х. лв.).

Съгласно въззивно решение на САС от 08.11.2012 г. Софарма АД е осъдено солидарно със свое дъщерно дружество за неплатени задължения към доставчик от страна на дъщерното дружество на стойност 141 х.лв. (95 х.щ.д.) вкл. главница и неустойки, както и за законната лихва върху тази сума, считано от 22.12.2005 г. до датата на окончателното изплащане на задължението и 12 х.лв. - разноски по делото. Дружеството има блокирани парични средства в размер на 527 х.лв (372 х.щат.дол) (Приложение № 27). Задължението изцяло е начислено в отчета за финансовото състояние към 31.12.2013 г. на дъщерното дружество. Срещу решението са подадени касационни жалби от всички страни по делото.

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

През 2013 г. дружеството е поело ангажимент за самоучастие в размер на 3,000 х.лв. по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. Изпълнението на договора се очаква да бъде с продължителност от 18 месеца и е обвързано основно с финансиране на внедряването на иновативни продукти в ампулното производство.

През 2013 г. дружеството е получило правителствено финансиране в размер на 3,787 х.лв. по договор за финансиране и оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. (Приложение № 33 и Приложение № 39), свързано с технологично обновление и модернизация на таблетно производство (Приложение № 16). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключване на проекта, считано от 11.03.2013 г. и съгласно договора, проектът не трябва да претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договора са спазени.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити и лизингови договори и гарант пред банки на следните дружества, с предмет на дейност търговия с лекарствени средства:

	Падеж	Вид валута	Размер		Състояние на дълга 31.12.2013 BGN'000
			Оригинална валута	BGN'000	
Софарма Имоти АДСИЦ	29.12.2020	евро	30,000	58,675	48,896
Софарма Трейдинг АД	31.08.2014	евро	15,500	30,315	27,378
Софарма Трейдинг АД	30.06.2014	евро	10,000	19,558	19,558
Софарма Трейдинг АД	30.06.2014	евро	8,434	16,495	16,495
Софарма Трейдинг АД	25.03.2016	евро	7,500	14,669	13,998
Витамини ОАО	01.03.2014	евро	7,000	13,691	13,302
Софарма Трейдинг АД	30.06.2014	лева	10,000	10,000	10,000
Софарма Трейдинг АД	25.04.2014	евро	3,000	5,867	4,882
Софарма Трейдинг АД	30.08.2014	евро	2,050	4,009	3,912
Софарма Трейдинг АД	30.06.2018	евро	2,000	3,912	3,912
Софарма Трейдинг АД	30.06.2014	лева	3,732	3,732	2,600
Софарма Трейдинг АД	31.12.2017	евро	1,448	2,832	2,210
Биофарм Инженеринг АД	16.04.2023	евро	4,500	8,312	1,559
Софарма Трейдинг АД	15.11.2018	евро	521	1,005	1,005
Софарма Трейдинг АД	31.12.2017	евро	450	881	690
Българска роза Севтополис АД	31.01.2015	евро	1,617	3,163	519
Софарма Трейдинг АД	25.10.2016	евро	432	846	518
Енергоинвестмънт АД	28.08.2014	лева	2,018	2,018	518
Вета Фарма АД	19.11.2014	лева	1,000	1,000	503
Момина крепост АД	20.09.2014	евро	500	978	206
Минералкомерс АД	20.09.2017	евро	100	196	147
Софарма Трейдинг АД	25.11.2017	евро	87	29	140
Софарма Трейдинг АД	30.11.2015	евро	113	221	130
Софарма Трейдинг АД	30.06.2014	евро	66	129	129
Софарма Трейдинг АД	25.05.2016	евро	89	174	93
Минералкомерс АД	20.12.2015	евро	50	98	86
Софарма Трейдинг АД	25.07.2016	евро	63	124	70
Софарма Трейдинг АД	25.05.2016	евро	41	80	51
Софарма Трейдинг АД	28.09.2014	евро	2,000	3,912	51
Софарма Трейдинг АД	25.09.2016	евро	22	42	30
Софарма Трейдинг АД	25.06.2016	евро	23	45	25
Софарма Трейдинг АД	25.06.2016	евро	22	43	24
Софарма Трейдинг АД	25.09.2016	евро	15	29	17
					173,654

Дружеството е предоставило в полза на банки по получени заеми от дъщерни дружества следните обезпечения:

- Ипотеки на недвижими имоти – 8,598 х.лв. (31.12.2012 г.: няма) (Приложение № 16);
- Особени залози на:
 - машини и оборудване – 2,221 х.лв. (31.12.2012 г.: няма) (Приложение № 16);
 - съоръжения – 233 х.лв. (31.12.2012 г.: няма) (Приложение № 16);
 - материални запаси – 17,623 х.лв. (31.12.2012 г.: 2,583 х.лв.) (Приложение № 23);
 - търговски вземания – 19,705 х.лв. (31.12.2012 г.: няма) (Приложение № 25).

Други

Дружеството е изпълнило своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в отчета за финансовото състояние към 31.12.2013 г. не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

41. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

<i>Финансови активи</i>	31.12.2013	31.12.2012
	BGN '000	BGN '000
<i>Финансови активи на разположение и за продажба</i>	6,862	19,472
<i>Инвестиции на разположение и за продажба (в акции)</i>	6,862	19,472
<i>Кредити и вземания</i>	151,535	192,656
<i>Дългосрочни вземания от свързани предприятия</i>	25,649	1,183
<i>Други дългосрочни вземания</i>	17	922
<i>Краткосрочни вземания от свързани предприятия</i>	103,350	167,113
<i>Търговски вземания</i>	21,072	20,657
<i>Други вземания</i>	1,447	2,781
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	8,198	2,595
Общо финансови активи	166,595	214,723

<i>Финансови пасиви</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	151,423	210,445
Дългосрочни банкови заеми	48,723	51,779
Краткосрочни банкови заеми	98,878	152,778
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	3,822	5,888
Други задължения	13,054	12,126
Търговски задължения към свързани лица	7,836	3,782
Търговски задължения	4,568	6,860
Задължения по финансов лизинг	105	952
Други задължения	545	532
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	164,477	222,571

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Дружеството доставя част от основните си суровини и материали в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро.

За контролиране на валутния риск в дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите във чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

<i>31 декември 2013 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	5,549	1,313	6,862
Вземания и предоставени заеми	802	109,427	39,783	1,523	151,535
Парични средства и парични еквиваленти	1,662	5,720	814	2	8,198
Общо финансови активи	2,464	115,147	46,146	2,838	166,595
Банкови заеми	-	106,167	45,256	-	151,423
Други задължения	538	2,529	9,539	448	13,054
Общо финансови пасиви	538	108,696	54,795	448	164,477

31 декември 2012 г.	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	-	-	18,394	1,078	19,472
Вземания и предоставени заеми	239	95,721	94,448	2,248	192,656
Парични средства и парични еквиваленти	980	1,328	282	5	2,595
Общо финансови активи	1,219	97,049	113,124	3,331	214,723
Банкови заеми	5,936	159,705	44,804	-	210,445
Други задължения	1,294	4,351	5,204	1,277	12,126
Общо финансови пасиви	7,230	164,056	50,008	1,277	222,571

Анализ на валутната чувствителност

Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	31.12.2013 BGN '000	31.12.2012 BGN '000
Финансов резултат +	173	(541)
Натрупани печалби +	173	(541)
Финансов резултат -	(173)	541
Натрупани печалби -	(173)	541

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) за 2013 г. би бил увеличение с 173 х.лв. (0.51 %). За 2012 г. крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил намаление с 541 х.лв. (1.32 %). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал – компонент „неразпределени печалби”. Най-голямо влияние върху това увеличение за 2013 г. оказват паричните средства, докато за 2012 г. оказват банковите заеми.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Влиянието на останалите валути (извън щ.долар) при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на дружеството (след облагане). Крайният ефект върху нея за 2013 г. е в посока увеличение в размер на 184 х.лв. (за 2012 г.: в посока увеличение в размер на 200 х.лв). Ефектът върху собствения капитал е на същата стойност и в посока увеличение /намаление и рефлектира в компонент „натрупани печалби”.

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през годината.

Ценови риск

Дружеството е изложено, от една страна, на ценови риск от два фактора:

- а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото над 80 % от използваните суровини са от внос и заемат средно 50 % от разходите за производство; и
- б) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

От друга страна, дружеството е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика дружеството е прилагало различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски рабати. Дружеството работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с над 70 български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с НЗОК и държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. В този смисъл независимо, че е налице концентрация на кредитен риск, той се контролира посредством подбор, текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на търговските партньори, както и пряка комуникация с тях и търсене на бързи мерки при първи индикатори за проблеми.

Дружеството има концентрация на вземания от свързани лица (търговски вземания и заеми), както следва:

	<i>31.12.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Клиент 1	23%	39%
Клиент 2	24%	18%
Клиент 3	20%	9%

Дружеството има концентрация на търговски вземания от един клиент извън свързаните лица в размер на 53.81 % от всички търговски вземания (31.12.2012 г.: 52.66 %).

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

Дружеството има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

<i>31 декември 2013 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	8,627	20,399	55,991	24,279	8,899	24,918	17,603	160,716
Други заеми и задължения	6,622	5,806	15	575	46	8	-	13,072
Общо пасиви	15,249	26,205	56,006	24,854	8,945	24,926	17,603	173,788
<i>31 декември 2012 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	30,362	25,705	67,280	39,434	9,406	26,364	24,064	222,615
Други заеми и задължения	8,325	2,513	107	741	367	826	-	12,879
Общо пасиви	38,687	28,218	67,387	40,175	9,773	27,190	24,064	235,494

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

<i>31 декември 2013 г.</i>	безлихвени	с плаващ	с фиксиран	Общо
	<i>BGN '000</i>	лихвен % <i>BGN '000</i>	лихвен % <i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	6,862	-	-	6,862
Заеми и вземания	94,064	-	57,471	151,535
Парични средства и парични еквиваленти	67	8,131	-	8,198
Общо финансови активи	100,993	8,131	57,471	166,595
Банкови заеми	266	151,157	-	151,423
Други заеми и задължения	12,949	105	-	13,054
Общо финансови пасиви	13,215	151,262	-	164,477
<i>31 декември 2012 г.</i>	безлихвени	с плаващ	с фиксиран	Общо
	<i>BGN '000</i>	лихвен % <i>BGN '000</i>	лихвен % <i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	19,472	-	-	19,472
Заеми и вземания	129,295	-	63,361	192,656
Парични средства и парични еквиваленти	86	2,509	-	2,595
Общо финансови активи	148,853	2,509	63,361	214,723
Банкови заеми	334	210,111	-	210,445
Други заеми и задължения	11,174	952	-	12,126
Общо финансови пасиви	11,508	211,063	-	222,571

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

<i>2013 година</i>	<i>Увеличение/ намаление на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)</i>	<i>Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)</i>
EUR	Увеличение	(478)	(478)
BGN	Увеличение	(204)	(204)
EUR	Намаление	478	478
BGN	Намаление	204	204
<i>2012 година</i>	<i>Увеличение/ намаление на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)</i>	<i>Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)</i>
EUR	Увеличение	(717)	(717)
BGN	Увеличение	(201)	(201)
USD	Увеличение	(27)	(27)
UAH	Увеличение	(4)	(4)
EUR	Намаление	717	717
BGN	Намаление	201	201
USD	Намаление	27	27
UAH	Намаление	4	4

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2013 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се поддържа съотношение в рамките на 25 - 30 % (2012 г.: 35 % – 40 %).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 31 декември:

	2013 BGN '000	2012 BGN '000
Общо дългов капитал, в т.ч:	151,528	211,397
<i>заеми от банки</i>	<i>151,423</i>	<i>210,445</i>
<i>задължения по финансов лизинг</i>	<i>105</i>	<i>952</i>
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(8,198)	(2,595)
Нетен дългов капитал	143,330	208,802
Общо собствен капитал	369,686	350,832
Общо капитал	513,016	559,634
Съотношение на задлъжнялост	0.28	0.37

Включените задължения в таблицата по-горе са оповестени в Приложения № 27, № 29, № 32, № 34 и № 39.

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

42. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти:

- таблетни форми;
- ампулни форми;
- други форми.

Другите форми включват основно: лиофилни продукти, унгвенти, сиропни форми, капки, супозитори и други.

Сегментни приходи, разходи и резултати включват:

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Приход на сегмента	151,262	153,559	34,685	30,109	30,107	26,623	216,054	210,291
Себестойност на сегмента	(63,648)	(70,654)	(15,306)	(12,854)	(19,934)	(18,623)	(98,888)	(102,131)
Резултат на сегмента	87,614	82,905	19,379	17,255	10,173	8,000	117,166	108,160
Неразпределени оперативни доходи от дейността							3,079	4,143
Неразпределени оперативни разходи от дейността							(74,678)	(71,487)
Печалба от оперативната дейност							45,567	40,816
Обезценка на нетекущи активи							(193)	(975)
Финансови приходи/(разходи), нетно							(7,351)	5,306
Печалба преди данъци върху печалбата							38,023	45,147
Разход за данъци върху печалбата							(4,362)	(4,262)
Нетна печалба за годината							33,661	40,885

Сегментни активи и пасиви включват:

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Имоти, машини, оборудване	83,262	2,279	18,330	19,881	15,067	15,824	116,659	37,984
Материални запаси	25,935	29,612	12,361	12,816	10,235	8,957	48,531	51,385
Активи на сегмента	109,197	31,891	30,691	32,697	25,302	24,781	165,190	89,369
Неразпределени активи							383,946	493,654
Общо активи							549,136	583,023

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения към персонала	170	194	116	132	233	216	519	542
Задължения към социално осигуряване	66	49	44	32	89	55	199	136
Пасиви на сегмента	236	243	160	164	322	271	718	678
Неразпределени пасиви							178,732	231,513
Общо пасиви							179,450	232,191

Капиталовите разходи, амортизациите и непаричните разходи, различни от амортизации по бизнес сегменти включват:

	Таблетни форми		Ампулни форми		Други форми		Общо	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Капиталови разходи	13,827	49,000	-	-	461	3,212	14,288	52,212
Амортизация	1,889	357	1,592	1,595	1,747	1,517	5,228	3,469
Непарични разходи, различни от амортизация	806	386	132	27	361	206	1,299	619

43. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Телекомплект Инвест АД	Дружество – основен акционер	2012 г. и 2013 г.
Донев Инвестмънтс АД	Дружество – основен акционер	2012 г. и 2013 г.
Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Българска роза Севтополис АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Софарма Поланд ООД - в ликвидация	Дъщерно дружество	2012 г и 2013 г
Ростболканфарм АД	Дъщерно дружество	до 10.04.2012 г.
Софарма САЩ	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Биофарм инженеринг АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
ЕКСТАБ Корпорейшън	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
ЕКСТАБ фарма лимитид	Дъщерно дружество чрез Екстаб Корпорейшън	2012 г. и 2013 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Софарма Варшава	Дъщерно дружество	2012 г. и 2013 г.
Софарма Украйна ЕООД	Дъщерно дружество	от 07.08.2012 г. и 2013 г.
Софарма Здравит АД - в ликвидация	Дъщерно дружество	2012 г. и до 22.03.2013 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество чрез Българска роза Севтополис АД	от 21.09.2012 г. и 2013 г.
Брититрейд СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2012 г. и 2013 г.
Табина ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2012 г. и 2013 г.
Суперлатс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 15.02.2012г.
ЗАО Интерфарм	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2012 г. и 2013 г.
Бризфарм СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 20.12.2012 г. и 2013 г.
Бризфарм СООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 01.06. до 19.12.2012 г.
Виватон плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 29.12.2012 г. и 2013 г.
Виватон плюс ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 01.06. до 28.12.2012 г.
Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 01.06.2013 г.
Фармацевт плюс ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 29.04. до 31.05.2013 г.
UAB UBSPharma	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 01.03.2013 г.
Вестфарм ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 04.07.2013 г.
Вестфарм ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 01.11.2012 г. до 03.07. 2013 г.
Алеан ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 07.02.2013 г.
Алеан ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 01.10.2012 г до 06.02. 2013 г.
НПК Биотест ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 02.09.2013 г.
НПК Биотест ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 18.01. до 01.09.2013 г.
БелАгроМед	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 30.07.2013 г.
БелАгроМед	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 18.01. до 29.07.2013 г.
СпецАфармация БООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 03.09.2013 г.

Мед-дент ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 03.09.2013 г.
Фармахим Холдинг ЕАД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Калиман РТ АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Сейба Аптеки и дрогерии АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Ес Си Ес Франчайз АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Минералкомерс АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
София Информ АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Софпринт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Софконсулт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Елфарма АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Санита франчайзинг АД	Дружество под общ индиректен контрол	2012 г. и 2013 г.
Ритон П	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2012 г. и 2013 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2012 г. и 2013 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2012 г. и 2013 г.
Медийна група България Холдинг	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2012 г. и до 25.04.2013 г.
ДОХ група	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2012 г. и 2013 г.

Доставки от свързани лица:

	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
Доставки на материални запаси от:		
Дружества под общ индиректен контрол	7,826	9,277
Дъщерни дружества	4,171	3,851
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	657	128
	12,654	13,256
Доставки на услуги от:		
Дъщерни дружества	32,801	32,992
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	2,777	2,970
Дружества под общ индиректен контрол	2,160	1,699
Дружества -основни акционери	291	590
	38,029	38,251
Доставка на дълготрайни материални активи от:		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	4,075	261
Дружества под общ индиректен контрол	-	18
	4,075	279
Доставки за придобиване на дълготрайни активи:		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	11,760	29,181
	11,760	29,181
Общо	66,518	80,967

<i>Продажби на свързани лица</i>	2013	2012
	BGN '000	BGN '000
<i>Продажби на готова продукция за:</i>		
Дъщерни дружества	117,446	105 663
Дружества под общ индиректен контрол	187	170
	117,633	105 833
<i>Продажби на стоки и материали за:</i>		
Дъщерни дружества	16,136	16 230
Дружества под общ индиректен контрол	874	1 089
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	4	5
	17,014	17 324
<i>Продажби на услуги за:</i>		
Дъщерни дружества	1,763	1,895
Дружества под общ индиректен контрол	98	80
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	95	120
	1,956	2,095
<i>Продажби на дълготрайни материални активи за:</i>		
Дъщерни дружества	38	26
Дружества - основни акционери	-	58
	38	84
<i>Продажби на инвестиции за:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	-	5
	-	5
<i>Лихви по предоставени заеми на:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	2,917	2,902
Дружества под общ индиректен контрол	445	653
Дъщерни дружества	387	744
Дружества - основни акционери	156	379
	3,905	4,678
<i>Приходи от ликвидационни дялове в:</i>		
Дъщерни дружества	109	-
	109	-
Общо	140,655	130,019

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в Приложения № 21, № 24 и № 35. Съставът на ключовия персонал е оповестен в Приложение № 1.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 1,174 х.лв. (2012 г.: 1,013 х.лв.), в т.ч.:

- текущи възнаграждения – 762 х.лв. (2012 г.: 605 х.лв.);
- тантиеми – 412 х.лв. (2012 г.: 408 х.лв).

44. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 31.01.2014 г. е регистрирано увеличението на капитала на Бриз ООО – Латвия, в резултат на което дялът на собственост на Софарма АД е нараснал от 53.14 % на 66.13 %.

На 06.02.2014 г. дружеството е продало 616,015 броя акции от капитала на Софарма Трейдинг АД, в резултат на което дела на собственост на Софарма АД се е намалил с 1.87 %.

На 07.02.2014 г. Ромфарм Компани ООД е закупило 4,230,000 броя акции от капитала на Софарма АД, в резултат на което участието в капитала на дружеството се е увеличило с 3.20 %.

На 11.02.2014 г. Универсален пенсионен фонд Доверие АД е продало 3,424,005 броя акции от капитала на Софарма АД, в резултат на което участието в капитала на дружеството се е намалило с 2.59 %.